

Ian Graham

VIETI SCANDALOASE

**Curtezane, concubine
și amante celebre**

Traducere de Ciprian Șiulea

POLIROM
2015

Cuprins

Introducere	7
Capitolul 1. Demimondenele	15
Vulcanul andaluz – La Belle Otero	16
Le Grand Trois – Otero, Pougy și d'Alençon	23
Regina femeilor Intreținute – La Paiva	27
Dama cu camelii – Marie Duplessis	31
Demimondena de legendă – Cora Pearl	34
Nana a lui Zola – Blanche d'Antigny	39
Capitolul 2. Fusta din spatele tronului	43
Regină în toate, mai puțin cu numele – Diane de Poitiers	49
Căutarea plăcerii – Ninon de l'Enclos	54
La curtea Regelui Soare	56
Soția Regelui Soare? – doamna de Maintenon	60
Amantele lui Ludovic al XV-lea	66
Sortită măreției? – doamna de Pompadour	67
O țărăncă la curte – doamna du Barry	72
O amantă mortală – doamna Ghilotină	78
Capricioasa soție a doctorului Elliott – Grace Elliott	80
„Micuța soție poloneză” a lui Napoleon – Marie Walewska	84
Capitolul 3. Lumea antică	92
Cenușăreasa și alte povești grecești	93
Dansatoarele din India	98
Concubinele din China	99
Roma antică	102
Capitolul 4. Curtezane instruite	105
Poeta curtezană – Veronica Franco	106
Ispititoarea Tullia – Tullia d'Aragona	111
Amantele papale	113

Capitolul 5. Între timp, în Anglia...	115
Cea mai veselă amantă – Jane Shore	116
Cele zece amante ale lui Henric al VIII-lea	120
Monarhul vesel – Carol al II-lea	130
Amanta care s-a căsătorit cu un rege... sau nu? – Lucy Walter	134
Vânzătoarea de portocale, spioana și seducătoarea italiană – Nell Gwyn, Louise de Kérouaille și Hortense Mancini	137
Un rege nepopular – Iacob al II-lea	144
Regele și prăjina – Ehrengard Melusine	147
Fiica duelistului – Henrietta Howard	153
Prințul dandy	160
Amanta care a șantajat un rege – Mary Robinson	162
O căsătorie regală ilegală – Maria Fitzherbert	165
Respinsă și trădată – Dora Jordan	175
„Publică și fi blestemată!” – Harriette Wilson	180
Capitolul 6. Prinți ai plăcerii	187
Bertie Seducătorul – Prințul Albert Edward	187
Foarte discretă „Skittles” – Catherine Walters	190
Crinul din Jersey – Lillie Langtry	192
Flecara – Daisy Warwick	197
Regina Casei Plăcerii – Alice Keppel	202
Curtezana inamic al statului – Marguerite Alibert	206
O căsnicie aglomerată – Camilla Parker Bowles	209
Capitolul 7. Cele două Americi	212
Prințesa americană – Clara Ward	212
Regina Yukonului – Klondike Kate	215
Matroana din New York – Fanny White	219
Împărăteasa Paraguayului – Eliza Lynch	223
Capitolul 8. Asia	227
De la împărății moguli la Bollywood	227
Curtezana care conducea un principat – Begum Samru	228
Fața Lunii – Mah Laqa	228
Dansatoarea păun – Moran Sarkar	229
O curtezană rebelă – Azizun Nisa	230
Cartierele plăcerii din Japonia	231
China imperială	234
Concubina care a stăpânit China – Cixi	235

Capitolul 9. Și restul...	240
Fiica amiralului și șeicul beduin – Jane Digby	240
Dansatoarea care a pornit o revoluție – Lola Montez	247
Pretinsa dansatoare a templului – Mata Hari	255
Sfârșitul unei epoci	261
Glosar	263
Anexă	267
Lecturi suplimentare	275
Bibliografie	279

Între timp, în 1522, Anne Boleyn fusese chemată din Franța în Anglia pentru a tranșa o dispută între familia Bolyen și familia Butler. Cele două familii revendicau ambele titlul de conte de Ormond și domeniile implicate de el. S-a decis ca Anne să se căsătorească cu vărul ei, James Butler, pentru a uni cele două familii și a soluționa revendicările lor rivale. Însă negocierile pentru căsătorie nu au dus nicăieri. Anne și-a găsit un post în serviciul reginei. Îmbrăcată în haine de inspirație franceză, având un stil grațios, capacitatea de a cânta la lăută, abilități în conversație, personalitate scilipitoare și eleganță pe ringul de dans, Anne a fost descrisă drept curteana perfectă. Bărbații o curtau, iar ei li făcea plăcere atenția lor.

Fă-mă regină!

Cel mai infocat admirator al ei era Regele Henric al VIII-lea. Acesta dorea să și-o facă amantă din primăvara lui 1526, când ea avea în jur de 25 de ani, iar el era cam cu 10 ani mai în vârstă. Dar, spre deosebire de sora ei, ea s-a opus încercărilor lui de a o seduce. A arătat clar că e dispusă să fie companioana lui, dar nu și amantă... în afară de cazul în care o făcea regină! Era o cerere ambițioasă, dar Anne reușise să stărnească poftele lui Henric, care era hotărât să o aibă. Henric a presupus că papa Clement al VII-lea va fi de acord să anuleze căsătoria lui cu Caterina, care nu mai avea nici o utilitate pentru el dat fiind că nu reușise să-i ofere acel moștenitor masculin Tudor pe care îl dorea cu disperare. Caterina avusese șase copii în opt ani, iar trei dintre ei fuseseră băieți. Însă doi dintre băieți trăiseră doar câteva ore, iar al treilea murise după câteva săptămâni. Una dintre fete fusese pierdută din cauza unui avort, iar alta trăise doar câteva zile. Doar unul din cei șase copii trecuse de prima copilărie. Acest copil avea să devină la maturitate Regina Mary I.

Henric a susținut că eșecul lui Caterina de a naște un moștenitor viabil era cauzat de faptul că mariajul lor contravenea legii lui Dumnezeu (deoarece Caterina fusese soția fratelui său). În sprijinul afirmației sale, el a citat un pasaj din *Levitic* care spune că e un păcat ca un bărbat să se împreuneze cu văduva fratelui său. În mai

1527, cardinalul Wolsey a inițiat un proces secret pentru a analiza cazul lui Henric. Era atât de secret încât nici măcar regina nu știa despre el. Wolsey i-a cerut papei să accepte că dispensa acordată de precedentul papă, care îi permisesese lui Henric să se căsătorească cu văduva fratelui său, era nulă deoarece contrazicea textul Bibliei. De asemenea, el voia ca papa să îngăduie ca decizia în cazul lui Henric să fie luată în Anglia, nu la Roma. Wolsey putea atunci să se asigure că regele obținea ce voia. Papa a permis într-adevăr ca această chestiune să fie decisă în Anglia, dar a refuzat să-l lase pe Wolsey să judece singur. Un nuntiu papal, cardinalul Lorenzo Campeggio, avea să-l asiste. Urmând instrucțiunile papei, Campeggio și-a amânat cât mai mult posibil decizia. La mijlocul anului 1529, el a suspendat cazul și s-a întors la Roma, pentru a nu mai reveni niciodată. Reticența papei și a nunțiului său Campeggio de a lua o decizie se datora dorinței lor de a evita să-l ofenseze pe Sfântul Împărat Roman Carol al V-lea, care se întâmpla să fie și nepot al lui Caterina de Aragon. Henric era furios.

Criza a fost aproape soluționată în 1528, când Anne s-a îmbolnăvit de boala transpirației în timpul aceleiași epidemii care l-a ucis pe cumnatul ei, William Carey. Henric l-a trimis pe medicul lui personal să o îngrijească, iar ea și-a revenit.

Când și-a dat seama ce punea la cale Henric, Caterina a protestat zgomotos că ea era singura regină legitimă a Angliei. Publicul a trecut de partea ei. Oamenii o vedeau ca pe o soție credincioasă și regină de drept care fusese dată la o parte pentru ca regele să-și poată pune amanta pe tron. Dar Henric era hotărât să o aibă pe Anne.

În 1530, Anne i-a oferit lui Henric o carte de William Tyndale intitulată *Ascultarea unui bărbat creștin și cum ar trebui să cărmuiască domnitorii creștini*. Asta i-a dat lui Henric ideea de a deveni șeful Bisericii din Anglia, în locul papei. Însă Tyndale, care produsese și o celebră traducere a Bibliei, s-a opus divorțului lui Henric de Caterina și propusei căsătorii cu Anne, ceea ce i-a atras furia lui Henric. Când Tyndale a fugit în Europa, ca să scape de mânia regelui, acesta i-a cerut Sfântului Împărat Roman să-l aresteze și să-l trimită înapoi în Anglia. Carol a refuzat, pe motiv că nu avea nici o probă împotriva lui Tyndale pe baza căreia să-l extrădeze. În cele din urmă, Tyndale a fost trădat și arestat în Anvers. În 1536,

a fost judecat pentru erezie și găsit vinovat. A fost condamnat la moarte și executat prin strangulare, apoi trupul său a fost ars pe rug. Biblia lui Tyndale avea să formeze mai târziu baza Marii Biblii a lui Henric, prima ediție autorizată a Bibliei în engleză, publicată în 1539.

Pe 11 februarie 1531, Henric a forțat Biserica Catolică din Anglia să îl accepte ca șef. Câteva luni mai târziu, el a surghiunit-o pe Caterina de la curte. În 1532, Thomas Cranmer a fost numit arhiepiscop de Canterbury, cu aprobarea papei. Anul următor, Cranmer a declarat căsătoria lui Henric cu Caterina nevalidă, lăsând calea deschisă pentru o căsătorie cu Anne. Există anumite îndoieli cu privire la data exactă a căsătoriei lor. Există unele probe că cei doi s-au căsătorit în secret pe 14 noiembrie 1532, imediat după întoarcerea dintr-o vizită făcută Regelui Francisc I al Franței. Indiferent dacă această nuntă a avut sau nu loc, a existat cu certitudine o ceremonie de nuntă pe 25 ianuarie 1533, urmată de o încoronare după numai două luni, care o făcea pe Anne Boleyn regină a Angliei. În acel moment, ea era deja însărcinată.

Atunci când papa a aflat de căsătorie, l-a excomunicat pe Henric, a cărui poziție de șef al nou înființatei Biserici a Angliei a fost confirmată curând de Legea Primatului din 1534. Un avantaj al acestui mod de a acționa era acela că impozitul pe venitul ecleziastic, până atunci plătit papei, îi era plătit acum lui Henric. Apoi, el a pus ochii pe pământurile și bunurile valoroase deținute de Biserică, ceea ce a dus la disoluția mănăstirilor și redistribuirea pământului lor către aristocrați. Venitul suplimentar obținut astfel i-a dat lui Henric posibilitatea de a construi fortificații de apărare pe coastă și vase de război împotriva unei temute invazii a puterilor europene care să redea Anglia Bisericii Catolice romane. A fost începutul Marinei Regale, care a crescut treptat și a ajuns cea mai puternică marină din lume, dând Angliei posibilitatea de a crea și apăra cel mai mare imperiu văzut vreodată.

Traumatism cerebral

Sfătuiți de medici și astrologi, Henric și Anne credeau cu tărie că viitorul lor copil avea să fie băiat, dar pe 7 septembrie 1533 Anne

a dat naștere unei fete. Venirea pe lume a unei fete a fost pentru rege o dezamăgire atât de mare încât acesta a anulat sărbătoarea pregătită pentru nașterea fiului și moștenitorului său. Ca o ironie, fetița a cărei naștere a fost considerată un asemenea eșec și o asemenea dezamăgire avea să devină unul dintre cei mai mari monarhi ai Angliei, Regina Elisabeta I. Cel puțin alte patru sarcini ale lui Anne au sfârșit prin avorturi sau copii născuți morți. În timp ce ea era însărcinată, Henric își lua alte amante, inclusiv o verișoară a lui Anne, Mary Shelton, și o tânără doamnă de companie pe nume Jane Seymour. În ianuarie 1536, la doar câteva zile după ce Henric a suferit un accident în timpul unui turnir, Anne a avortat ultima ei sarcină. Copilul ar fi fost un băiat.

Accidentul lui Henric a fost atât de serios încât se crede că el ar fi suferit un traumatism cerebral suficient de grav încât să-i provoace o schimbare de personalitate. Regele generos și de regulă vesel a devenit crud și rău după accident. El avusese deja un accident grav de turnir în 1524, când nu-și închisese bine viziera și fusese lovit în față de lancea adversarului. Accidentul din 1536 a fost și mai grav. Regele în vârstă de 44 de ani a fost doborât de pe cal, care a căzut peste el. Timp de două ore a fost inconștient. Pe lângă vătămarea cerebrală suspectată, accidentul i-a agravat rănilor anterioare de la picior, ceea ce l-a chinuit tot restul vieții. Nu a mai participat niciodată la vreun turnir. Greutatea lui a explodat. Armurile făcute pentru el care mai există astăzi arată că talia i-a crescut de la 80 de centimetri la peste 125, iar greutatea lui a ajuns la aproximativ 175 de kilograme.

Accidentul și ultimul avort al lui Anne par să fi marcat sfârșitul căsătoriei din punctul de vedere al lui Henric. Acesta se îndrepta deja spre următoarea lui amantă, Jane Seymour. A inițiat un plan de ieșire din căsătoria lui de o eficiență nemiloasă. A numit o comisie care să analizeze activitățile lui Anne și să caute orice comportament care ar fi putut fi considerat trădător. Nu era dificil să-ți faci dușmani la curte, astfel încât comisia a găsit în curând oameni care să deponă mărturie împotriva ei. Un muzician de curte și un dansator au fost arestați și torturați până când au mărturisit că săvârșiseră adulter cu ea. Apoi au fost arestați trei cavaleri, sub aceeași acuzație. Anne a fost acuzată până și de incest cu fratele ei

și de uneltire pentru uciderea regelui. I-au fost aduse mai multe acuzații, în speranța că măcar una avea să rămână în picioare.

Uciderea unei regine

Pe 2 mai 1536, Anne a fost arestată și dusă în Turnul Londrei. Se spune că ar fi fost atât de tulburată încât ar fi leșinat la scurt timp după ce a ajuns acolo. Pe 15 mai a fost judecată pentru adulter, incest și înaltă trădare, și anume uneltire pentru a-l ucide pe rege, astfel încât să se poată căsători cu unul dintre presupușii ei amanți. Era mai mult teatru decât proces. Cei patru bărbați acuzați de adulter cu Anne au fost găsiți vinovați și condamnați la moarte prin decapitare. Apoi Anne și fratele ei au fost găsiți vinovați și condamnați la moarte prin ardere pe rug. Henric a arătat „milă”, comutându-le pedeapsa din ardere pe rug în decapitare. După ce, pe 17 mai, ceilalți fuseseră decapitați, a venit și rândul lui Anne. În loc să riște o execuție ratată cu o secure obișnuită, Henric a pus un specialist adus din Franța să o ucidă pe femeia pe care cândva o dorise atât de mult. Acesta era Jean Rombaud, călăul orașului Saint Omer. Potrivit unei relatări, înainte să-l angajeze pe Rombaud, Henric a trimis observatori care să-l urmărească în acțiune. Rombaud l-a impresionat pe oamenii lui Henric executând doi prizonieri în același timp, cu o singură lovitură de sabie.

Pe 19 mai 1536, Anne a fost dusă la locul de execuție din interiorul Turnului Londrei. Execuția în Turn, ascunsă de multimele curioase, era un privilegiu acordat celor de rang înalt. Atunci când oamenii regelui au venit în cele din urmă după ea, Anne a părut relaxată și deloc preocupată de ceea ce știa că urmează să se întâmple. Locotenentul Turnului spusese că Anne era prima prizonieră condamnată nerăbdătoare să moară pe care o văzuse el vreodată. Anne a vorbit unui mic grup de oameni care se strânseseră să asiste la execuție. Cu o voce la început slabă, dar care a prins putere pe măsură ce vorbea, ea a spus:

Buni creștini, am venit aici ca să mor, căci potrivit legii și prin lege am fost judecată să mor și, prin urmare, nu voi vorbi împotriva acestui lucru. Am venit aici nu ca să acuz vreun om, nici să spun ceva despre

asta, că sunt acuzată și condamnată să mor, ci să mă rog la Dumnezeu să-l păzească pe Rege și să-l țină cât mai mult ca să domnească peste voi, căci nu a existat vreodată un print mai blând și mai milostiv: iar față de mine a fost întotdeauna bun, un stăpân blând și minunat. Iar dacă cineva se va amesteca în cauza mea, îi cer să cugete bine. Astfel, îmi iau rămas-bun de la lume și de la voi toți și vă cer din inimă să vă rugați pentru mine. O, Doamne, ai milă de mine, lui Dumnezeu îmi încredințez sufletul.

În loc să-și plece capul pe butuc, ea a ingenuncheat cu spatele drept, acesta fiind stilul de execuție din Franța. În timp ce repeta întruna „Isuse, primește-mi sufletul; O, Doamne, ai milă de sufletul meu”, călăul a decapitat-o pe regina Angliei cu o singură lovitură amplă de sabie. Atunci când călăul a ridicat în aer capul reginei, martorii au relatat că ochii și buzele ei continuau să se miște. În ciuda planificării atente a execuției, se pare că nimeni nu și-a amintit că avea să fie nevoie de un coșciug. Trupul lui Anne a trebuit să fie pus într-un cufăr, cu capul băgat sub braț!

Odată ce Anne murise, Henric era liber să se căsătorească cu Jane Seymour. Și nu a întârziat să-și pună pirostriile. S-a căsătorit cu ea la mai puțin de două săptămâni de la execuția lui Anne, iar ea i-a dăruit, în sfârșit, fiul pe care și-l dorea. Băiatul, botezat Edward, s-a născut pe 12 octombrie 1537, dar Jane s-a îmbolnăvit și a murit 12 zile mai târziu, la vârsta de doar 22 de ani. A fost singura dintre soțiile lui Henric care a avut parte de o înmormântare regală. Nu există consemnări ale vreunei alte amante după aceea, dar Henric s-a mai căsătorit de trei ori – cu Anne de Clèves, Catherine Howard și Catherine Parr.

Securea gădelui

Anne Boleyn a fost „norocoasă” că a fost executată cu o sabie de un specialist. La acel moment, decapitățile din Anglia erau de regulă făcute cu securea gădelui. Aceasta era o armă foarte greoaie, dificil de folosit cu precizie. Adesea era nevoie de mai multe lovituri de secure pentru a reteza capul, chiar dacă securea era ascuțită. Există multe relatări despre execuții ratate care au implicat această armă. Pe 27 mai 1541, Margaret Pole a fost executată în același loc în care